

การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*

THE DEVELOPMENT OF GUIDELINE TO STRENGTHEN TEACHERS'
COMPETENCY OF LEARNING MANAGEMENT IN SCHOOLS UNDER
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 26

นาถชนก ภูมั่ง

Nartchanok Phumang

พชรวิทย์ จันทรศิริสร

Pacharawit Chansirisira

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Mahasarakham University, Thailand

E-mail: nartchamint@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 2) พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ การวิจัยมี 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 323 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทาง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 9 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า: 1) สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

* Received 27 April 2020; Revised 16 May 2020; Accepted 2 June 2020

เป็นสำคัญ ลำดับที่ 4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และลำดับที่ 5 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 2) แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ มี 7 องค์ประกอบ 32 แนวทาง ผลการประเมินแนวทาง พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทาง, การเสริมสร้างสมรรถนะครู, การจัดการเรียนรู้

Abstract

The present study aimed 1) to investigate the current situations, desired situations and needs of strengthening teachers' competency of learning management in schools under the secondary educational service area office 26. 2) to develop the guideline to strengthen teachers' competency of learning management. There were 2 phases; phase 1 was the study related to the current situations, desired situations and needs. The sample of the study was 323 teachers. The instrument used to collect data was the questionnaire. Phase 2 was the development of the guideline. The sample of the study related to the guideline was 9 people. The sample of evaluation the guideline was 5 people. The instruments used in the study were questionnaire and evaluation covered the possibility of the guideline. The statistics used consisted of percentage, mean and standard deviation.

The results revealed that: 1) The results of the study related to the current situations shown that overall elements was rated in more level. The results of the study related to desired situations indicated that overall elements was rated in the most level. The results of the study related to needs could be ordered respectively depending on the most needed as follows; using and developing teaching materials, innovation and technology, curriculum design and development, learning management focusing on student – centered, learning assessment and evaluation and learning design. 2) The guideline to strengthen teachers' competency of learning management consists of 7 parts and 32 guidelines. The result of guideline evaluation revealed that overall elements was appropriate and possible rated in the most level.

Keywords: Development of Guideline, Strengthen Teachers' Competency, Learning Management

บทนำ

ครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ครูผู้สอนจึงเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากปัจจุบันสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะ และเจตคติ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ต่อครูผู้สอน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556) แต่การที่ครูผู้สอนจะมีสมรรถนะที่สูงขึ้นและมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเกิดความชำนาญ

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้ให้ความเห็นว่ายังไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจนเท่าที่ควร เพราะมีเพียงคู่มือการประเมินสมรรถนะครูที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบประเมินการปฏิบัติงานประจำปีของครูและบุคลากรเท่านั้น ยังขาดรายละเอียดของขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติให้ได้มาซึ่งตัวบ่งชี้ในแต่ละข้อ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูแล้วพบว่าการพัฒนาครูยังขาดแนวทางพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและยังไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจน ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นจึงขึ้นอยู่กับขั้นตอนและวิธีการประเมินผลการดำเนินงานร่วมด้วย (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556) ทั้งนี้เนื่องจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาครูและเตรียมครูให้มีสมรรถนะสูง เพราะครูต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางวิชาชีพจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา

ผลการประเมินด้านการจัดการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 พบว่ายังคงประสบปัญหาอยู่มาก เนื่องจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ โดยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทดสอบจำนวนทั้งสิ้น 4 รายวิชา ปรากฏว่าวิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 52.67 (ประเทศ 54.42) วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 27.17 (ประเทศ 30.04) วิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 34.95 (ประเทศ 36.10) และวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ย 26.71 (ประเทศ 29.45) ซึ่งพบว่าทั้ง 4 รายวิชา มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทดสอบจำนวนทั้งสิ้น 5 รายวิชา ปรากฏว่า วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 40.84 (ประเทศ 47.31) วิชาสังคมศึกษาฯ มีคะแนนเฉลี่ย 32.50 (ประเทศ 35.16)

วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 22.16 (ประเทศ 30.72) วิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 27.18 (ประเทศ 30.51) และวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ย 23.58 (ประเทศ 31.41) ซึ่งพบว่าทั้ง 5 รายวิชามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศเช่นเดียวกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26, 2561) ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ให้ความเห็นว่าปัญหาด้านผลการจัดการเรียนรู้นั้นส่วนหนึ่งมาจากการปฏิบัติงานสอนของครูผู้สอน ด้วยเหตุนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จึงได้กำหนดภารกิจสำคัญของหน่วยงานในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดให้สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26, 2562)

จากความสำคัญและบริบทดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพครูผู้สอน อีกทั้งมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้จึงได้ทำ การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสมรรถนะของครูในสังกัดให้มีความพร้อมต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านงานสอนให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research Design) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้การวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 2,003 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2561) แล้วทำการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 323 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม แล้วกำหนดสัดส่วนตามจำนวนของประชากร ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 5 คน ขนาดกลาง จำนวน 75 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 48 คน และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 195 คน รวมทั้งสิ้น 323 คน

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 70 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันตั้งแต่ 0.32 ถึง 0.88 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์ตั้งแต่ 0.36 ถึง 0.90 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.91 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.93

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

1. แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) ซึ่งสร้างขึ้นมาจากการศึกษา

องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 องค์ประกอบ และ 12 ตัวชี้วัด มีข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00

2. แบบประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวนทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ 32 แนวทาง ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามจัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยได้กำหนดรหัสของแบบสอบถาม ทุกชุดก่อนจัดส่งไปยังสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและมีผู้ช่วยเหลือจัดส่ง แล้วนัดหมายเพื่อขอรับคืนด้วยตนเองและด้วยผู้ช่วยเหลือ ภายในเวลา 2 สัปดาห์ หลังการจัดส่ง โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 323 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ส่งถึงผู้ให้ข้อมูลเพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดวันและเวลา ในการสัมภาษณ์ และดำเนินการส่งแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์ เพื่อผู้ให้ข้อมูล จะได้เตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจจุดประสงค์ของการวิจัย โดยจัดส่งไปล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน (จาก 3 โรงเรียน) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชุดเดียวกันกับที่ได้ส่งไปล่วงหน้า

4. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียง

5. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบ การสร้างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการ เรียนรู้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ และทำการนัดหมายวันและเวลาสำหรับการประเมินแนวทาง

3. ผู้วิจัยนำเอกสารแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน

4. ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้คืนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ป้อนคะแนนเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

2. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยการนำข้อมูลของผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับ

3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นำความคิดเห็นทั้งหมดเกี่ยวกับ การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะมาวิเคราะห์ แจกแจงความถี่ และคำนวณร้อยละ

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วทำการเรียงเรียงข้อมูลใน แต่ละองค์ประกอบ จากนั้นสังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบ และสร้างบทสรุปโดยการจัดลำดับตามองค์ประกอบหลักทั้ง 5 องค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ และนำเสนอข้อมูลโดย การพรรณนาวิเคราะห์

2. ป้อนคะแนนจากการประเมินแนวทางลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

สมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร	3.79	0.83	มาก	4.75	0.52	มากที่สุด	0.255	2
2) การออกแบบการเรียนรู้	3.89	0.82	มาก	4.77	0.49	มากที่สุด	0.228	5
3) การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.87	0.80	มาก	4.78	0.51	มากที่สุด	0.235	3
4) สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี	3.49	0.87	ปานกลาง	4.82	0.44	มากที่สุด	0.379	1
5) การวัดและประเมินผล การเรียนรู้	3.83	0.80	มาก	4.72	0.53	มากที่สุด	0.233	4
รวม	3.78	0.82	มาก	4.77	0.50	มากที่สุด	0.266	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ทั้งโดยรวมและแต่ละองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน และความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการออกแบบการเรียนรู้

2. ความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1) ก่อนดำเนินการเสริมสร้างสมรรถนะครู	4.95	0.11	มากที่สุด	4.70	0.21	มากที่สุด
2) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด	4.87	0.18	มากที่สุด
3) การออกแบบการเรียนรู้	4.92	0.11	มากที่สุด	4.68	0.11	มากที่สุด
4) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.91	0.13	มากที่สุด	4.74	0.29	มากที่สุด
5) การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี	4.87	0.14	มากที่สุด	4.67	0.35	มากที่สุด
6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.88	0.18	มากที่สุด	4.68	0.30	มากที่สุด
7) หลังดำเนินการเสริมสร้างสมรรถนะครู	5.00	0.00	มากที่สุด	4.90	0.22	มากที่สุด
รวม	4.93	0.22	มากที่สุด	4.75	0.24	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ทั้งโดยรวมและรายด้านมี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความเป็นไปได้ของแนวทางทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากที่สุดเช่นเดียวกัน

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา แต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนในด้านการจัดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาได้ดำเนินการจัดอบรมสัมมนา และศึกษาดูงาน เพื่อมุ่งพัฒนาสมรรถนะของครูในด้านต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานทางการศึกษาได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูไว้ แต่ทั้งนี้สภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูมีความรู้ความสามารถด้านการผลิตสื่อไม่มากพอต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้ครูผลิตสื่อได้ไม่หลากหลายและไม่น่าสนใจ

เท่าที่ควร รวมทั้งครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนจำนวนมาก จึงทำให้ครูไม่มีเวลาเพียงพอต่อการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี อีกทั้งบริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาไม่ค่อยเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อประกอบ และสถานศึกษาไม่มีนโยบายหรือแนวปฏิบัติด้านการผลิตและพัฒนาสื่อที่ชัดเจน ครูจึงไม่ตระหนักในการสร้างและผลิตสื่อเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ (วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์, 2559) และสอดคล้องกับงานวิจัยของชฎาพร สีหาวงค์ ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ (ชฎาพร สีหาวงค์, 2560)

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูยังมีทักษะและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ไม่มากเท่าที่ควร จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาสมรรถนะในด้านนี้ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ด้านการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งครูยังไม่มีวิธีการหรือขั้นตอนในการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่ชัดเจน ซึ่งคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้แสดงทัศนะว่าการพัฒนาสมรรถนะประกอบด้วย 6 ปัจจัย ดังนี้ 1) ผู้พัฒนาและผู้รับการพัฒนาจะต้องเข้าใจความรู้ ทักษะ หรือสมรรถนะรายการนั้น ๆ 2) ผู้พัฒนาและผู้รับการพัฒนาสามารถระบุได้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นสมรรถนะหลักใด 3) ผู้รับการพัฒนายต้องสามารถประเมินตนเองได้ว่ามีสมรรถนะหลักอยู่ในระดับใด 4) ผู้รับการพัฒนายต้องมีการฝึกฝนสมรรถนะหลักนั้น ๆ จนเป็นนิสัย เนื่องจากการพัฒนาสมรรถนะอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยต้องมีการ

ประเมินสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง 5) จะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นหรือข้อติชมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 6) การสอนงานจะทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอนคือทำให้ความรู้คมชัดขึ้น ได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และเพิ่มการเรียนรู้จากสไตล์การเรียนรู้ของคนอื่น (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร (วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์, 2559) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน ชื่นชม ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี รองลงมาคือด้านความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (น้ำฝน ชื่นชม, 2560)

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการออกแบบการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูเห็นความสำคัญและตระหนักว่าสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนจัดการเรียนรู้ดำเนินไปด้วยดี บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา จึงมีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านนี้ อีกทั้งครูคงเห็นว่าการสอนที่มีการใช้สื่อประกอบ การเรียนรู้นอกจากจะทำให้ให้นักเรียนเห็นความเป็นรูปธรรมของสิ่งที่ครูสอน เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนให้เด่นชัดและง่ายขึ้นแล้วยังช่วยเพิ่มบรรยากาศของการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม อีกทั้งผู้เรียนได้รับความสนุกสนานในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 (วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ชัยนาท พลอยบุตร ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 (ชัยนาท พลอยบุตร, 2559) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกพร จุฑาสงษ์ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ชนกพร จุฑาสงษ์, 2559) ซึ่งผลการวิจัยทั้ง 3 เรื่อง พบว่า การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นสูง

2. ผลการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการ การเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ 32 แนวทาง ซึ่งแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการสร้างแนวทางมีการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้และการสร้างแนวทางซึ่งเป็นไปตามกระบวนการวิจัย อีกทั้งกระบวนการต่าง ๆ ก่อนที่จะได้มาซึ่งแนวทางที่สมบูรณ์ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และความสามารถในด้านสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี อีกทั้งผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผลการศึกษาในระยะที่ 1 (การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น) และระยะที่ 2 (การศึกษาศาสนศึกษาที่มีแนวปฏิบัติ) มาผนวกกับผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการ การเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 (วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎาพร สีหาวงศ์ ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 (ชฎาพร สีหาวงศ์, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน ชื่นชม ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 (น้ำฝน ชื่นชม, 2560) ซึ่งงานวิจัย ทั้ง 3 เรื่อง พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มากที่สุด

สรุป/ข้อเสนอแนะ

แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ 32 แนวทาง ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1) แนวทางก่อนดำเนินการเสริมสร้างสมรรถนะครูมี 4 แนวทาง 2) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรมี 3 แนวทาง 3) ด้านการออกแบบการเรียนรู้มี 5 แนวทาง 4) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมี 7 แนวทาง 5) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มี 6 แนวทาง 6) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 5 แนวทาง และองค์ประกอบที่ 7) แนวทางหลังดำเนินการเสริมสร้างสมรรถนะครู มี 2 แนวทาง ทั้งนี้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการออกแบบ การเรียนรู้ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และความต้องการจำเป็น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า โดยรวมและแต่ละ องค์ประกอบของแนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแนวทาง ทั้ง 7 องค์ประกอบ 32 แนวทางนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการ นำไปใช้ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูในสังกัดให้มีความพร้อมต่อการจัดกระบวนการ เรียนรู้ และเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนในการปฏิบัติหน้าที่ด้านงานสอนให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น เพื่อส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายให้ครูนำแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้าน การจัดการเรียนรู้ในด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ไปใช้ กับผู้เรียนอย่างจริงจัง เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ควรส่งเสริมการนำแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ไปใช้ในสถานศึกษา และหลังจากดำเนินการดังกล่าวควรมีการติดตามผลการนำไปใช้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

3. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ควรนำ แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาไปให้ครู ทดลองใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. ควรมีการวิจัยเพื่อค้นหาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของครูให้ครบรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

- ชฎาพร สีหาวงค์. (2560). การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนกพร จุฑาสงษ์. (2559). การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยนาท พลอยบุตร. (2559). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- น้ำฝน ชื่นชม. (2560). การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2561). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 8). มหาสารคาม: ตักศิลาการพิมพ์.
- วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์. (2559). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. (2561). รายงานประจำปี. มหาสารคาม: กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26.
- _____. (2562). เปรียบเทียบคะแนน O - NET เฉลี่ยตามรายวิชาแยกปีการศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 2 กรกฎาคม 2562 จาก <http://bigdata.ses26.go.th/public/index.php?name=onet&file=m3&Route=onet/m3>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2558). คู่มือสมรรถนะข้าราชการพลเรือนไทย. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.